

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 30 czerwca 2017 r.

Pozycja 126

POSTANOWIENIE z dnia 22 czerwca 2017 r. Sygn. akt Ts 146/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński – przewodniczący i sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski
Grzegorz Jędrejek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 stycznia 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej Sp. z o.o. z siedzibą w R.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 lipca 2016 r. (data nadania) Sp. z o.o. z siedzibą w R. (dalej: skarżąca) wystąpiła o zbadanie zgodności art. 39b ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1491; dalej: u.g.n.r.) z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 w zw. z art. 31 ust. 3 i w zw. z art. 2 Konstytucji.

Postanowieniem z 4 stycznia 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 23 stycznia 2017 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej ze względu na zbędność orzekania w związku z wyrokiem TK z 18 października 2016 r. (P 123/15, OTK ZU nr A/2016, poz. 80, Dz. U. poz. 2198). Zgodnie z tym orzeczeniem, art. 39b u.g.n.r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do posiadaczy nieruchomości w złej wierze, jest zgodny z art. 2, art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Trybunał, rozpatrując zarzuty skarżącej, uznał, że były już przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie P 123/15. Trybunał stwierdził, że przedmiot analizowanej skargi jest tożsamy z materią, na temat której Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się w powołanym wyżej wyroku.

Na postanowienie z dnia 4 stycznia 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej skarżąca złożyła – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym zaskarżyła to rozstrzygnięcie w całości oraz wniosła o jego uchylenie i nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W ocenie skarżącej istnieją wątpliwości co do prawidłowości składu Trybunału Konstytucyjnego, który wydał zaskarżone postanowienie z dnia 4 stycznia 2017 r. ze względu na zastrzeżenia prawnokonstytucyjne „co do możliwości dopuszczenia pana Mariusza Muszyńskiego do orzekania w Trybunale Konstytucyjnym”. Skarżąca podniosła, że należyte obsadzenie składu orzekającego należy weryfikować z urzędu.

Ponadto, jak stwierdziła skarżąca, odmowa nadania skardze dalszego biegu ze względu na zbędność orzekania jest niezasadna, ponieważ „całkowicie bezpodstawne było uznanie, że (...) ustalono złą wiarę skarżącej jako posiadacza nieruchomości państwowych”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: otpTK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy o TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy ustawy o TK.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 otpTK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w zw. z art. 61 ust. 5-8 otpTK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

W pierwszej kolejności Trybunał odniósł się do zarzutu formalnego – co do prawidłowości składu Trybunału Konstytucyjnego, w którym wydano zaskarżone postanowienie z 4 stycznia 2017 r. Zarzut ten jest chybiony; nie ma podstaw w obowiązującym prawie. Zagadnienie to było przez Trybunał wielokrotnie i wszechstronnie wyjaśniane (zob. postanowienia TK z: 15 lutego 2017 r., sygn. K 2/15, 8 marca 2017 r., sygn. akt K 24/14, 19 kwietnia 2017 r., sygn. akt K 10/15).

Niezależnie od powyższego Trybunał Konstytucyjny uznał, że skarżąca nie zakwestionowała skutecznie stwierdzenia, zgodnie z którym zaistniała przesłanka *ne bis in idem*.

W wyroku z 18 października 2016 r. (P 123/15) Trybunał badał zgodność art. 39b ust. 1 i 3 u.g.n.r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do posiadaczy nieruchomości w złej wierze, z wzorcami kontroli tożsamymi z tymi, które powołała skarżąca.

Trybunał trafnie zauważył w zakwestionowanym postanowieniu z 4 stycznia 2017 r., że Sąd Okręgowy w L. w wyroku z marca 2016 r., z którego wydaniem skarżąca wiąże naruszenie swoich konstytucyjnych wolności lub praw, stwierdził *de facto* złą wiarę skarżącej. Jak bowiem zaznaczył: „sam pozwany [skarżąca] nie postępował właściwie, bez tytułu prawnego korzystając z cudzego gruntu (skąd pobrał plody rolne i uzyskał wsparcie strukturalne), gdyż po zakończeniu uprzednio zawartej umowy powinien zwrócić przedmiot dzierżawy (art. 705 k.c.), od czego uwolnić go mogła dopiero umowna zmiana treści zobowiązania”.

W doktrynie wskazuje się, że „według najprostszego określenia, dobra wiara oznacza stan psychiczny (mentalny) określonej osoby polegający na błędnym, ale usprawiedliwionym w danych okolicznościach mniemaniu o istnieniu jakiegoś prawa podmiotowego lub stosunku prawnego (A. Wolter, [w:] A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo cywilne. Zarys części ogólnej*, Warszawa 2011, s. 357). Rozbudowując definicję, można powiedzieć, że w dobrej wierze jest ten, kto »powołując się na pewne prawo lub stosunek prawny mnie-

ma, że owo prawo lub stosunek prawny istnieje, chociażby nawet mniemanie to było błędne, jeżeli tylko błędność mniemania należy w danych okolicznościach uznać za usprawiedliwioną» (S. Grzybowski, [w:] *System Prawa Cywilnego. Część ogólna*, t. I, red. S. Grzybowski, Ossolineum 1974, s. 275; J. Gajda, *Pojęcie dobrej wiary w przepisach kodeksu cywilnego*, „*Studia Prawnicze*” 1997, z. 2, s. 39-40). Od razu należy ustalić konsekwencje określenia dobrej wiary: w złej wierze jest ten, kto powołując się na prawo lub stosunek prawny wie, że one nie istnieją, ewentualnie jego mylne wyobrażenie o ich istnieniu nie jest usprawiedliwione. Inaczej ujmując, zła wiara to znajomość prawdziwego stanu rzeczy, dodajmy – odbiegającego od twierdzeń zainteresowanego, albo nieusprawiedliwiona niewiedza o tym stanie rzeczy (P. Machnikowski, [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. I, red. E. Gniewek, Warszawa 2013, s. 40). Jak stwierdził SN, oceniając spełnienie przesłanek nabycia własności przez zasiedzenie: »W złej wierze jest ten, kto wie lub wiedzieć powinien, że prawo własności przysługuje nie jemu, lecz innej osobie« (postanowienie SN z 7 października 2010 r., IV CSK 152/10, LEX nr 707912)” – M. Pyziak-Szafnicka, [w:] *Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz*, red. P. Księżak, M. Pyziak-Szafnicka, Warszawa 2014, s. 142.

W związku z powyższym słusznie Trybunał uznał w zakwestionowanym postanowieniu, że skarżąca pozostawała w złej wierze – po wygaśnięciu umowy dzierżawy bez tytułu prawnego użytkowała grunt do czasu nabycia jego własności, tj. przez ponad 8 miesięcy.

Ponadto, jak trafnie dostrzegł Trybunał, w treści zarzutów skarżąca nawet nie sugeruje, że działała w dobrej wierze. Gołosłowne jest twierdzenie w zażaleniu, że „w ocenie pełnomocnika skarżącej »sugestie« dobrej wiary posiadacza znajdują się jednak w treści skargi konstytucyjnej”, bez wskazania, które fragmenty wywodów skargi miałyby je zawierać.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego zgodnie z art. 65 ust. 8 otpTK postanowił jak w sentencji.